

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Ad Libros V. Decretalium Gregorii IX.

Huth, Adam

Augustæ Vindelicorum, 1732

37. De pœnis

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63433)

tantum, sed etiam *Theologicâ* saltem gravi, proveniens datur obligatio in utroque foro ante omnem sententiam: patet ex jure naturali. 5. Ad compensandum damnum ex culpa *meritâ* vel ex *quasi delicto* non datur obligatio in conscientia ante sententiam judicis. Ratio, quia non ostenditur, unde talis obligatio nascatur. Vid. Pichl. *h. t. n. 15.* quod tamen post sententiam judicis obligatio in & pro conscientia datur, probabilius defenditur cum cit. Pichl. *h. n. 17.*

Q. 6. *Utrum repressalia sint licita?* Repressalia græcè *Androlepsia.* latine *pignorationes* sunt, si res & bona alicujus, vel etiam persona, capiuntur pro delicto aut debito alterius. 2. *Generaliter* hæc sunt illicitæ & prohibitæ in *c. un. h. t. in 6. Nov. 82. c. 1.* ubi injuriis annumerantur. Ratio, quia non est æquum, ob culpam & crimen alterius pœnam innocenti infligi. 3. In casibus particularibus & conditionibus certis concurrentibus licitæ esse possunt, si nim. fiant autoritate Principis, & juxta Schmalzgr. *h. n. 111.* & alios passim, talis, qui bellum possit indicere; si fiant prævia monitione ad compensandum damnum acceptum; nec directè & per se in *personas innocentes.* *cc. cit.*

TITULUS XXXVII.

De Pœnis.

Q. I. *Quid & quotuplex sit pœna?* Resp. Pœna, quæ est *pedissequa delicti,* est

delicti coërcitio. Quam definitionem latius explicant Pichl. & Schmalzgr. uterque *h. n. 2.*

Resp. 2. Civilistæ dividunt pœnam in *Conventionalem*, quàm solvere tenetur is, qui contravenit contractui, altero eum observante. *c. 4. de arb.* ubi & notetur *c. 9. h. r.* & in *Legalem* à LL. scil. introductam. *Legalem* in *Civilem*, quæ privatum interesse spectat; & *Criminalem*, quæ respicit interesse publicum; hanc in *Capitalem*, quæ adimit vitam vel *Civilem*, tollendò scil. libertatem aut civitatem, vel *naturalem*, per gladium, suspendium, ignem, objectionem bestiarum, submersionem in aquis, vel per rotam. Et in *Non-Capitalem*, quæ ad capitis periculum non pertinet, quò spectat relegatio, fustigatio, mutilatio, carcer, confiscatio bonorum &c. quamvis hodie plerumque pœnæ Civiles dicantur illæ, quæ non sunt directè corporis afflictivæ; criminales, quibus agitur ad pœnam corporis afflictivam: & hæ criminales dividuntur dein in *Capitales* & non *Capitales*. Item pœna *Legalis* alia est *Ordinaria*, alia *Extraordinaria*. De jure Can. dividuntur pœnæ in *Vindicativas* & *Medicinales*: in *spirituales* & *temporales*: in *positivas* per actionem aliquam vel delinquentis vel alterius infligi solitas, qualis esset solutio pecuniæ, verberatio; & in *privativas*, sine tali actione solitas infligi: in *ferenda sententia*, quæ primùm à iudice infligi debent, & in *lata sententia*.

Q. 2. Quis, qualem pœnam, & cui teneatur imponere? Resp. ad I. Iudex competens delinquenti.

si per se tenetur infligere pœnam delicto statuta à LL. vel Canone, vel consuetudine, L. 1. §. 4. ff. ad S. C. Turpill. can. 3. dist. 4. aut si determinata non sit à Jure, arbitrariam, quæ quandoque ad pœnam mortis extendi potest, Engel. h. t. n. 2. Deinde Princeps supremus habet jus aggravatum in delictis contra Legem suam L. 27. ff. de LL. tum in delictis contra Leges V. T. quæ quæ fuerunt merè judiciales, & per N. Toboltæ c. un. de purif. post part. Jus aggravandi etiam competit vel ex consuetudine vel ex privilegio statibus Imperii in delictis contra LL. communes, quas vi superioritatis territorialis immunitatis facultatem habent.

Resp. ad 2. Imponi possunt pœnæ soli homini delinquenti (regulariter ob. L. 5. §. 1. C. ad L. Jul. Majest. c. 10. & 12. h. t. c. 10. de hæret. c. 1. §. eodem in 6.) Ratio, quia delicta tenere debent sui auctores; Imò jam mortuo subinde pœnæ, vel minus propriè dictæ, imponuntur, ut patet in 12. de sepult. c. 8. de hæret. L. 20. ff. de accu. l. fin. ff. & L. fin. C. ad L. Jul. Mai.

Q. 3. An pœnæ, præsertim Canonica in confessione obligent ante, an post judicis sententiam? Resp. Pœnæ ferenda sententia, ut ex terminis confite ante sententiam non incurruntur. Idem Patet ait h. t. n. 8. de pœnis conventionalibus. Rotundus dat, quia paciscentes, dum non clarè exprimit velle se, deberi pœnam ante omnem sententiam censentur sequi naturam & regulam pœnarum communis. 2. Pœnæ lata sententiæ, si post sententiam

sunt; etiam non incurruntur ante sententiam, saltem criminis declaratoriam. Ratio, quia contrarium ex nullo jure probari potest. 3. Pœnæ lata sententiâ si privativa sunt, privantes jure jam *quasi* eodem modo non incurruntur ante sententiam declaratoriam. *c. 19. de haret. in 6. exceptis per tit. de sent. Excom. & can. si quis suadente. 29. caus. 17. q. 4. censuris, irregularitatibus, inhabilitatibus, impedimentis &c.* 4. Pœnæ privativæ Juris *quærendi*, v. g. reddendo inhabilem ad beneficium, adimendo fructus ob non emissam fidei professionem incurruntur absque omni sententiâ. Ratio, quia Leges hujusmodi pœnam irrogantes sunt conditionales adeoque conditione non impletâ jus nunquam potest absolute obtineri.

Q. 4. *Quanam sint in specie pœna fori Ecclesiastici, sive pœna Canonica? Resp.* 1. De pœnis fori interni agitur *Tit. seq. de Medicinalibus Tit. de Sent. Excomm.* Vindicativæ spirituales pro foro externo sunt seq. 1. *Irregularitas*; & hæc est impedimentum Canonicum primò, per se, & directe impediens susceptionem Ordinum & susceptorum usum, consequenter etiam obtentionem beneficiorum. *c. fin. de rescript. in 6.* quibus tamen habitis non privat ipso jure. *c. 10. de excess. Pral.* Deinde oritur vel ex *delicto*, quod debet esse externum, consummatum, & ex objecto ac materia grave; cujusmodi sunt iterare baptismum; suscipere Ordines in censura; furtivè, per saltum, sine dimissoriis, ante legitimam ætatem; patrare

re homicidium &c. Vel ex defectu natalium, originis, libertatis, ætatis, corporis, mentis, formæ, significationis Sacramentalis, lenitatis &c. Demum irregularitas ex delicto probabiliter incurritur etiam à non sciente, specialiter prohibuisse delictum Ecclesiam, aut ignorante irregularitatem esse annexam. *c. 9. de Cler. excomm. nistr.* Ratio, quia irregularitas non est principaliter & propriè pœna, sed inhabilitas in reverentiam Ss. Eucharistiæ & decentiam status clericis statuta. An irregularitas incurratur à dubitante, utrùm actus à se commissus obnoxius sit irregularitati, vide superiùs dicta, & c. 12. & 18. de homicid. *Secunda* Pœna Juris Can. est *privatio beneficii*, quæ est ejus & fructuum amissio aut ipso jure statuta, uti in *c. 12. h. t. c. 5. eod. in 6. Clem. 1. eod.* vel per *judicis sententiam* statuenda in casibus à jure expressis: quâ tamen in re praxis Curiam attendenda. *3. Depositio simplex*, quæ est pœna Ecclesiastica Clericis solis propriâ, quâ quis vel in Ordine, scil. quoad exercitium, vel à Beneficio ita ut plenè amittatur, simulque ad idem & ad illud inhabilitetur, vel ab officio v. g. jurisdictione ab omnibus simul per sententiam removeatur à perpetuum. Infigitur hodie propter crimen valde scandalosa, *Wiestn. h. t. n. 75.* *4. Degradatio*, quæ est pœna gravissima, quâ Clericus non tantùm Ordine, Beneficio, Officio Ecclesiastico, sed ipso statu Clericali, sive privatus *fori & Canonis* privatur, & traditur Curie

saeculari secundum Leges puniendus. Alia est
verbalis, alia *realis*, cujus solennitas in *c. 27. de*
V. S. c. 2. h. t. in 6. c. 1. de haret. in 6. Frid. Sess.
13. c. 4. de reform. describitur. Merentur illam
 crimina certa atrociora, de quibus exempla habentur
 in *c. 9. de haret. c. 4. eod. in 6. c. 7. de*
crim. falsi. can. 18. caus. 11. q. 1. c. 1. de homicid.
in 6.

Resp. 2. Pœnæ temporales tum corporis tum
 animi afflictivæ de jure Can. sunt seq. 1. *infamia*,
 de qua Schmalzgr. *h. t. à n. 165. ad 177.* 2. *multa*
pecuniaria, quam à Judice Ecclesiastico sub
 inde infligi posse praxis, ratio, autoritas Cano
 num suadet. 3. *condemnatio in expensas litis* à
 victo præstandas, si victor petiit, & cætera con
 currant, quæ in *c. 4. h. t. l. 79. ff. de jud. c. 7. de*
injur. continentur. 4. *confiscatio bonorum* juxta
c. 10. de haret. c. 19. eod. in 6. c. 26. de V. S. 5.
Incarceratio, quæ nonnunquam custodiæ, aliàs
 pœnæ locum habet, etiam respectu Clericorum
 per *c. 3. h. t. in 6.* 6. *Detrusio in monasterium*,
flagellatio vel verberatio recesserunt ex usu, *exilium*
 tamen sive *Relegationem extra diœcesin* judex Ec
 clesiasticus decernere potest. Vid. Schmalzgr. *h.*
n. 205.

TITULUS XXXVIII.

De Pœnitentiis & Remissionibus.

Q I. *Quid nomine Pœnitentiæ veniat?* *Resp.*
 Post pœnas fori externi, agitur de pœnis

I 3 fori